

3

SETKÁNÍ DIVADEL

25.03.2023

A vítězi se stávají...

43. Setkání divadel – Malé jevištní formy

Ocenění poroty
s doporučením
na Mladou scénu
za inscenaci
Kéž by...
souboru **Červiven**

Ocenění poroty
s doporučením
na Šrámkův Písek
za inscenaci
No představ si!
souboru **Ženy ft. Uhřík**

Ocenění poroty
s doporučením
na Šrámkův Písek
za inscenaci
Ptáci
souboru **NJ ft. Uhřík**

Cena poroty
za divadelní debut
souboru
DIV-ocí lenochodí

Cenu diváků
Cena Josefa Fabiána
získává soubor
Ženy ft. Uhřík
za inscenaci
No představ si!

Divadlem zas vzkříšení

Aleš Linduška

Odkráčel poslední herec z jeviště, ticho je zas v sále, židle dovrzaly. Napětí je pryč jako loňské sněhy. Ale to jiskření je s námi, tak jak jaro voní životem. Je po všem? Zase za rok, přátelé? Nikdy nebude po všem! Divadlo je v nás a my jsme v něm. Naše setkání na zámku nad Bečvou nám to vždycky mile a naléhavě připomene. Bylo to pestré jako rozkvetlá louka, bylo to hravé jako štěně, bylo to od srdce jako májová píseň. Tolik mládí, tolik naděje, tolik otázek a tolik odpovědí. Není to konec, jen začátek dalšího kruhu našeho setkávání, našeho divení se divadlem.

Vnucuje se sentiment, když přichází loučení, čas však nehraje roli. Kolikrát už jsme ten kruh

opsali a znovu se vrátili zpět, moudřejší a starší. Jiní našli cestu poprvé a jsou lapeni jako mnozí, kteří vždy po zimě se jako vlaštovky vracejí zpět. Všechno se opakuje, v našich životech je ten kód opakování zakotven tak pevně jako síla dialogu. Nahoru a dolů, láska a nenávist, začátek a konec, úsměv a slzy, láska a zklamání. Jak bychom to všechno mohli zvládnout bez divadla, jak vyléčit lhostejnost a šílenství všednosti. Víím, že jste našli recept, medicínu, kterou lidstvu ordinují sami bohové, hybatelé našich všedních dramát, která teprve divadlo povyšuje k věčnosti, ke vzkříšení člověka.

Beránka už upekli a spasitele brzy přitlučou ke kříži stejně nesmlouvavě, jako nám realita připomene,

že další výplata je ještě daleko, že vykoupení se slevou nedostaneme. Rozcházíme se radostně, přátelé, s nadějí, kterou nám nevezmou. Síla setkání překoná každou prázdnotu, zase nás dovede na společné jeviště lidské komedie. Můžeme si stýskat na drahotu, můžeme se usvědčovat z těžkých časů, ale stejně tomu nepropadneme, to jiskření mladého divadla se nedá pominout. Je to jistota prvních sněženek v jarním tání, je to vůně fialek ve svítání, je to divadelní opojení. Kritici, diváci a herci společně jako jeden ansámbl. Díky všem. Za rok to sehraje znovu a vždycky jinak, ale nikdy k smrti unudění, naopak spolu vzkříšení. Divadlem zas vstaneme!

ZDIVIDLA

ze „Zahradní slavnosti“ Václava Havla

Den druhý

(krátce)

Asaw a Vidan

Divadelní soubor ZDIVIDLA – ze „Zahradní slavnosti“ Václava Havla
Ostrava podruhé, Václav poprvé: Havel. Jako živý.

Divadelní soubor ZDIVIDLA – Nacházení...
Ostrava potřetí, Václav podruhé: Hrabě. Divuplně poetický.

DIV-ocí lenochodi – Klusem tam a Skokem zpátky
Vražedně humorná návštěva z planety Havířov.

Ženy ft. Uhřík – No představ si!
Feat. Uhřík: Super impro ženy.

Opouštíme Valmez, užijte si divadelní víkend, co se do vás vejde.

Den druhý

(dlouze)

Karolína Vlčková

Po včerejším programu a dlouhé noci, již někteří účastníci probouželi v přílehlých podnicích, se po ránu scházíme v potměném M-klubu. Mezi ospalým zíváním a usrkáváním z šálků s horkou kávou čekáme na první představení. Včerejší čtyři soubory latku nasadily poměrně vysoko. Kdo ji dnes překoná?

Druhý den letošní přehlídky zahájili výborní odborníci na zahajování. Divadelní soubor ZDIVIDLA na velkém parketu A, který je větší než malý parket C, předvedl část klasického Havlova dramatu Zahradní slavnost. Výborná artikulace a hlasitost promluv vyzdvihla genialitu absurdního textu. Herecké výkony doplňující skvělé režijní provedení byly příjemným probuzením. Smích léčí a dnes vyléčil ospalost.

Po Havlovi Hrabě. Divadelní soubor ZDIVIDLA letos přivezl hned dva velké autory. Inscenace s názvem Nacházení je průhledem do světa poezie Václava Hraběte. Začalo melodií Variace na renesanční téma aneb Lásky je jako večernice. Tři herci, dva neustále zamilovaní a třetí naštvane řvoucí do publika, zformovali průřez básnickovým dílem. Recitačně zajímavé scénické obrazy utvářely cyklickou povahu dne, možná života. Kruh se uzavřel zopakováním známé úvodní melodie Vladimíra Mišíka, tentokrát i se slovy...

Soubor Div-ocí Lenochozí předvedl temnou komedii Klusem tam a Skokem zpátky, jejíž děj nejenže nedával smysl, zároveň by se dal zkrátit přibližně do deseti minut. Absolutně ploché postavy prožívají nesmyslné situace, jako jsou dva únosy, čtyři vraždy a sebevražda. Vše je proloženo nereálnými replikami manželského páru. Hodnou chvíli po konci představení visí ve vzduchu otáz-

ka: Co to mělo být? Hodina planého žvanění... Ukázka konání bez jakékoli motivace... A co pochválit? Pokusy o nechutné dvojsmyslné vtipy? Absolutně neuvěřitelné jednání postav? Nevím. Možná, že herci dostali svému jménu... Opravdu hráli jako lenochodi. Ale jedeme dál...

Ženy z Nového Jičína to rozsvítily. Osudy všech obyvatel vesnice, ženské brebentění, pomluvy, skvěle vystavěné vtipy. Dokonalá drbárna. No představ si!

V podvečer hlediště v M-klubu naplnil Láhor / Soundsystem s aktuálním, investigativním westernem Zapište se přesně aneb Radost ze života. Co to znamená? Evidentně 90 minutové poskakování na tyčích s koňskými hlavami. Úvodní děsivá scéna znázorňovala pád majitele ranče z otráveného koně jménem Bečva. Situaci se pokusil objasnit investigativní novinář, který byl nakonec zlikvidován zaměstnanci ranče stejně jako majitel i kůň Bečva. Představení bylo někdy vtipné, místy zajímavé, ale trochu nepřehledné. Komické dialogy po-

bavily hlavně diváky v předních řadách, ve druhé polovině sálu jim už nebylo rozumět, čemuž ještě napomáhala podkresová hudba a zvukové ilustrace. Za zmínku také stojí již tradiční absence jakýchkoli kostýmů, herci prostě hrají v tom, v čem přišli z práce. I přes zmíněné nedostatky Láhor stvořil povedenou inscenaci a své publikum zřejmě nezklamal. Pro příště bych však doporučila zamykat vchod, jak bývalo zvykem u Cimrmanů.

Program festivalu uzavřel soubor NJ feat. Uhřík. Byla to pěkná, či nepěkná tečka? Aktuální téma boje se stresem zpracované do zábavné satiry s hořkým koncem. Aplikace Ptáci, která vystresovaného člověka uklidní ptačím zpěvem, má být účinným antistresovým prostředkem, jak avizuje reklama. Bohužel se postupně projevil jako zcela nefunkční, a její účinnost nezlepšují ani další přidružené aplikace. Ukázkový pár dělá vše pro snížení hladiny stresu, ale jak se ukáže, úplně zbytečně. V souhrnu: dobrý nápad, skvělá režie i herecké provedení.

Z odposlechu na sobotních rozborových seminářích

Aleš Linduška

Dramaturgie přehlídky na sobotu naplánovala tři „rozborky“ scénických výkonů divadel, soutěžících o postup na celostátní přehlídce.

Sobotní seminář poprvé...

Dopolední představení zavedla porotu k tématu školení mládeže ostravského Zdividla. Texty dvou klasiků se vzpíraly mladistvým ideálům. Porota mluví dlouze a poučně, nakonec se dostane ke slovu i publikum. Nikdy jsem neměl rád Hraběte, zní sálem. Napište si vlastní absurdní drama, radí porotce.

Divadelní soubor ZDIVIDLA – Ze zahradní slavnosti

Hledá se vhodné označení pro představení, není to inscenace,

je to studie Havla. Technické detaily herecké mluvy, porozumění autorově absurdní tematice. Porota oceňuje cestu ke klasikovi a pochopení podstaty, namítá však mrazivou naléhavost Havla, která nezazní. Proč zrovna Havla? Byly volby, konturují studenti, tématu se nedalo uniknout. Předseda navrhuje minout normalizační poetiku a posunout ji do ostravského parku k nohám bronzové sochy Věry Špinarové. To by se mu líbilo! Dotknout se klasika před volbami je ale lákavější. Pavel – Havel rezonuje. Studenti si jej nechtějí nechat vzít, cenné rady si vyslechnou jako na zápočtovém semináři, nezlobí. Porota vyučuje. Premiéra si žádá další studie.

Divadelní soubor ZDIVIDLA

– *Nacházení*

Od pátečních svíček k inscenované poezii. Je to divadlo poezie? Ptá se porotkyně Jitka. Spíše scénické pásmo, doplňuje porotce Lukáš. Rozhodně příliš poetické, dodává porotkyně Ema. Úskalí dramatizace klasického tématu je znovu podrobena pečlivé pedagogické analýze. Klasika dostává na frak při doslovné romantizaci na jevišti. Porotce Váša chválí milé nasazení, nebylo by ale lepší text jen přečíst? Situaci, v níž vítězí moudré stáří, zachraňuje divák – nikdy neměl rád Hraběte. Podpořen sousedem vlastně oba klasika znovu objevili, jeden jako překonaného, druhý vlastně vděčně. Proč nás tak dojíká Láska jako večerní-

V lektorském sboru zasedli

Petr Váša, Jitka Štokovská, Ema Zámečnicková a Lukáš Rieger

DIV-ocí lenochodi
Klusem tam a Skokem zpátky

ce? Studentská scénická poezie se vzpírá pokoření, Hrabě stále žije. Porota ale varuje, pozor poezie, příště civilněji. To neznáte Hraběte...

Sobotní seminář podruhé...

Porotce Lukáš čeká na ostatní, přicházejí brzy. Pedagogická rada může zasednout. Chválič Váša nechává slovo legendě Emě. Porotkyně Jitka dá dětem ochutnat vysokoškolský seminář. Porota je ve formě, tedy v dílně.

Div-ocí Lenochodi – Klusem tam a Skokem zpátky

Začíná se výslechem nejmladšího souboru přehlídky. Podává porotkyně Ema. Jedna otázka střídá druhou, výslech výchovného poradce. Mladíncí herci sdělují mnohá tajemství, hrají

jen krátce, principál šéfuje volnému času v DDM. Porota obdivuje jistotu a suverenitu jevištního projevu, něco tam ale ruší. Zrádné jsou pojistky, proč nejsou taky ve sklepech? Chvíli to vypadá, že hra bude přeobsazena. Situaci po pedagogické radě zachraňuje vlasatý předseda poroty. Ta hra je nekritizovatelná, soubor je zjevením. Porotkyně Ema vrací do hry reminiscenci Čtyři vraždy stačí, drahoušku. Soubor se moc nechytá, pedagog volného času už raději mlčí. Publikum se bavilo. Porotce Lukáš oceňuje slovní hříčky. S Klusem raději do popelnice. Se souborem jen tak dál.

Ženy ft. Uhřík – No představ si!

Ženy byly opravdu na scéně, muži to museli cítit. Porotkyně

Ema to oceňuje. Předseda poroty zmiňuje možnost rozšířit zdařilou hru o další 3D prostor. Lektoři glosují kvalitu hereckého výkonu, i když představení později spadl řemen. Nářeční prvky a stavba hry sklízí uznání. Podle porotkyně Jitky se mohlo jít i na Ukrajinu, hra zůstala na Valašsku. Reakce publika jsou velké, první vytleskání herců na jeviště, zdařilá improvizace. Voněla slivovice, herečky to potvrzují, byla lahodná. Předseda Váša končí recenzí na představení v alkoholovém opojení, z publika přichází smutná zpráva, že protagonista už hraní ukončil jako abstinents. Valašské Ženy ze souboru to z klidu nevyvedlo. Karel umřel včas, na tom se porota radostně shodla.

Sobotní seminář potřebí...

Vlasatý Váša musel prchnout na koncert. Porota to přijala statečně a žezlo převzal Lukáš. Svatá trojice se pustila do improvizací vlny, která byla bezbřehá. Herci se vzájemně podpořili, v publiku zaznělo ocenění pro Uhříky od těch, co to letos přepálili. Cena fair play zatím neudělena.

LÁHOR/Soundsystem –

Zapište se přesně!

Rozptýl motivů a nápadů byl pro porotu příliš bezbřehý. Kladně hodnotí porotci loutky koní, rozpoznána byla detektivka. Porotkyně Jitka už si přála v půlce představení konec,

herci oponují, že nikdy nebude konec. Jeden z aktérů připomíná nekonečnou otravu Bečvy, stále nedořešena, otrávil se sama. To se stalo i porotě. Cíl byl tedy podle divadelníků splněn. Zjištění principála, že společný oběd musí být divadelní a detektivka se nedá hrát bez not. Překvapení poroty nad zločinem bez motivu přikryla neznámou antienergii místní travička – chemička. Synergie byla otrávena. Stane se.

NJ ft. Uhřík – Ptáci

Ocenění poroty a chvála na oba hlavní protagonisty. Porotkyně Ema se platonicky zamiluje při hodnocení role Honzy, role zr-

zečky je znovu velmi sexy, soudí porotkyně. Cena diváků to podtrhne u Žen. Tedy rusovlasý sukces ve dvou rolích. Porota znovu hledá břehy improvizace. Nebyl by lepší pevný text, ptá se nový předseda sudích Lukáš. Hra nakonec podle poroty trochu poztrácela naléhavost v příliš doslovném konci. Kam se vytratilo tajemství? Soubor na porotu zapůsobil, ptáci zahníždili v srdci publika. Radostné pohledy poroty, které patří díky. Ocenění herců z konkurenčních improsouborů si říká o cenu fair play Emila Zátópka. Když nemůžeš, přidej víc. Potlesk v sále.

Láhor/Soundsystem
„Zapište se přesně” aneb Radost ze života

Celková tabulka hlasování diváků...

SOUBOR / NÁZEV HRV	1	2	3	počet bodů	průměr	pořadí
Divadelní soubor ZDIVIDLA (Ostrava) Gudrun Ensslinová nebude mít pomník...	1	10	13	60	2,5	4
MY? (Rožnov pod Radhoštěm) Vteřina štěstí	2	12	8	50	2,27	8
Červiven (Krnov) Kéž by...	2	6	20	74	2,64	2
Divadlo NDZŠ Tom A Jeff (Haviřov) Lež	8	15	26	116	2,37	5
Divadelní soubor ZDIVIDLA (Ostrava) ze „Zahradní slavnosti“ Václava Havla	1	12	9	52	2,36	6
Divadelní soubor ZDIVIDLA (Ostrava) Nacházení...	5	10	10	55	2,2	9
DIV-ocí Lenochodi (Kopřivnice) Klusem tam a Skokem zpátky	0	15	23	99	2,6	3
Ženy ft. Uhřík (Nový Jičín) No představ si!	1	11	34	125	2,71	1
LÁHOR/Soundsystem (Praha) „ZAPIŠTE SE PŘESNĚ“ aneb Radost ze života	20	23	12	102	1,85	10
NJ feat. Uhřík (Nový Jičín) Ptáci	7	23	23	122	2,3	4

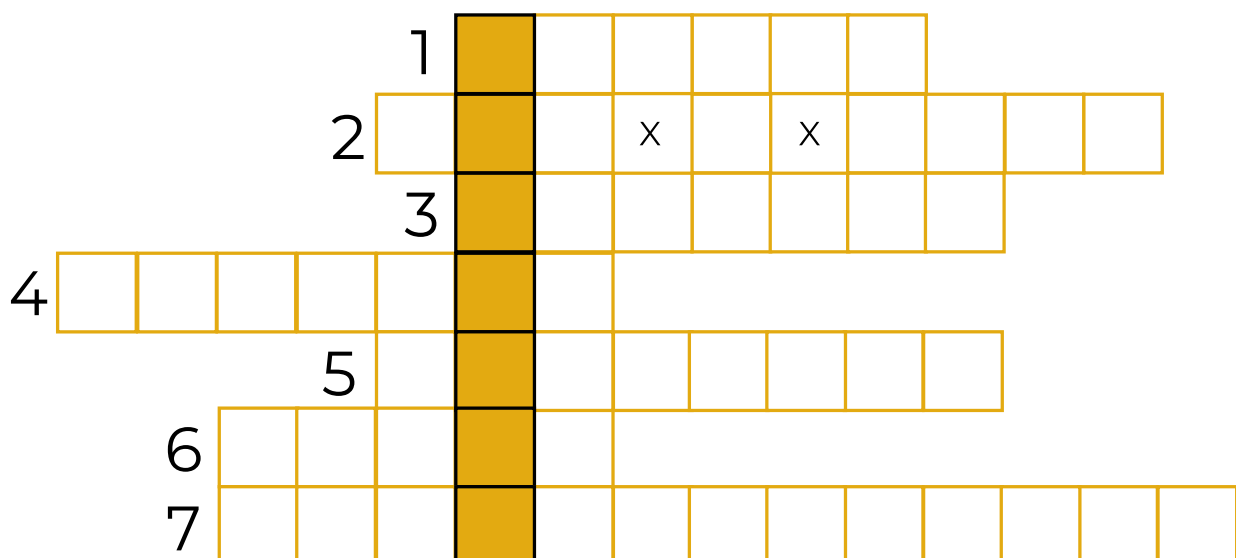
Letošním ročníkem vás provázeli
Zdravec a Franta Baláš

t a j e n k a k

Pro oponkáře luštitele...

Tajenka: Ručně tkaný koberec, který se ve zdejší manufaktuře za rohem vyrábí již od roku 1898. V přeneseném názvu pak označuje krutý nápoj, jehož přísadami je absint, šlehačka a ozdobné ovoce, proto si v kavárně u manufaktury získal přezdívku ďábelský

1. Autor dramatu Faust a často dramatzovaného románu Utrpení mladého Werthera (pouze příjmení, německé).
2. Havířovský soubor, který je tradičním účastníkem Malých jevištních forem, a rovněž tradičním laureátem ceny diváků.
3. Jiné označení uvaděče, tedy kontrolora vstupenek na divadelní představení. Počeštěný základ slova pochází z románských jazyků, ale např. i polštiny.
4. Tradiční odpověď Kulturního zařízení Valašské Meziříčí na omluvenku z festivalu: Nemocný herec, kulatý
5. Autor frašek z počátků Národního obrození, nejznámějšími hrami jsou Veselohra na mostě nebo Rohovín Čtverrohý (opět pouze příjmení, ale české).
6. Pocit herce před vstupem na jeviště shrnuje Sokratův výrok Vím, že nic
7. Autor herecké metody, jíž položil základy moderního herectví. Z jeho herecké techniky vycházejí divadelní školy po celém světě (a zase pouze příjmení, tentokrát ruské).

Něco pro štěstí..

Karolína Vlčková

Pověřiví blázni, ta herecká sebranka. Tamto nosí smůlu, tamto zase štěstí, tohle se nesmí říkat a támhleto zase musí. Člověk by si mohl myslet, že nakonec není až tak důležitý talent, ale spíše splnění všech možných i nemožných rituálů. Přestože věda dnes dokáže vysvětlit téměř cokoli, věří lidé, a obzvláště pak herci, na řadu pověr. Divadlo je patrně ta nejpověřivější společnost vůbec. Divadelních pověr existují stovky a kdyby herec všechny dodržoval, patrně by nezačal vůbec nic. A navíc by nejspíš musel hrát nahý... Pokud ovšem nenosí smůlu i to.

Všichni patrně znají nejklassičtější pověry, jako například, že je nutné vykročit pravou nohou nebo že nepovedená generálka znamená úspěšnou premiéru, málokdo jich však zná víc. A téměř nikdo neví, proč a jak vznikly.

Proč se na herce může před představením plivat a kopat do něj, ale za žádných okolností se mu nesmí říci hodně štěstí? Bůh ví. A proč se místo hodně štěstí může říct zlom vaz, za což ale herec nesmí poděkovat, naopak by měl odpovědět větou čert tě vem? Bůh ví.

Další pověry již mají věrohodnější objasnění. Zákaz tří svíček na jevišti vznikl kvůli hořlavosti látek, z nichž se šily závěsy a opona. Zrcadlo na jevišti zase nesmí být, protože odráží duši, a to duši hercovu, nikoli jeho postavy. Zároveň kdyby se zrcadlo rozbilo, zlomila by se i duše toho, kdo se do něj dívá, což by kromě herce mohli být i diváci. Není dobré ani pískat na jevišti. Dříve, před vynálezem vysílaček, se kulisáci dorozumívali pískáním. Kdyby tehdy herec pískl, mohlo by na něj něco spadnout nebo by minimálně pokazil představení brzkou změnou kulís. Jestliže uvidíte herce s upadlým knoflíkem nebo rozpáraným švem na kostýmu, nechte to být, je to tak správně. Když má herec kostým na sobě, nesmí se na něm za žádnou cenu nic opravovat. Kdyby se na herci zašival kostým, zašilo by mu to i paměť. Na jevišti by pak zapomněl text a stal se hlupákem pro celé osazenstvo divadla. Některé z pověr jsou založeny na antických mýtech, například mýtus o Argusu a pavím peří zapříčinil, že se na jevišti nesmí objevit pravá paví pera, nebo na duchařských historkách. Thespis byl řecký herec a dramatik, který

předváděl své kusy na dionýsiích, zároveň vyměnil dřevěnou masku za sádrou, čímž usnadnil výrobu. Později jako duch začal strašit a dělat v divadlech naschvály, pokud mu divadelníci nenechali na jeden den v týdnu divadlo prázdné. Proto dodnes mají divadla jeden den, většinou v pondělí, volno.

Další způsob vzniku pověry je na základě lokální historie. Z francouzského prostředí pochází zákaz zeleného kostýmu a to z jednoduchého důvodu, Molière hrál v zeleném, když zemřel. V anglosaském divadle je zakázáno vyslovit slovo Macbeth, protože hru zaklely čarodějnice kvůli neshodě se Shakespearem. Herci tedy radši říkají „skotská hra“, aby nemělo divadlo smůlu nebo aby nemuseli podstoupit očistný rituál. Za celou redakci vám doporučuji rituál zkusit, velmi by nás to potěšilo. Po vyřčení slova Macbeth musíte vyběhnout před divadlo, plivnout na zem, třikrát se otočit proti směru hodinových ručiček a nakonec poprosit o povolení vstoupit zpět do divadla. Jen do toho!

Že jsou to všechno nesmysly? No, patrně ano. Ale co kdyby náhodou...

44. ročník
Setkání divadel
– malé jevištní formy
se uskuteční
22. — 24.03.2024

*Zpravodaj Oponka, festivalu
Setkání divadel – Malé jevištní formy 2023
vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o.*

Redakce

*Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka – sazba, grafika,
Aleš Linduška, Erik Zabručky, Karolína Vlčková,
Lucie Redlová – korektury*

Fotograf

Zdeněk Smolka

*Festival Setkání divadel – Malé jevištní formy 2023 pořádá
Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, p. o. ve spolupráci
s NIPOS Artama Praha za finanční podpory Ministerstva kultury ČR
a města Valašské Meziříčí. Sponzorem festivalu je firma CS CABOT.*

**MINISTERSTVO
KULTURY**

